

การวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง:
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง

AN ANALYSIS OF PARENTS' THAI WAY OF LIFE CHILD REARING:
A CASE STUDY OF THE CENTRAL REGION

คันธรส ภาพล
Khantharot Papol

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ชื่อสถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
Faculty of Education, Valaya Alongkom Rajabhat University under the Royal Patronage,
Pathum Thani
E-mail: kooeik@gmail.com

Received: September 9, 2019
Revised: March 8, 2020
Accepted: March 12, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในภาคกลาง โดยจำแนกเพศ ระดับการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในการศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา การทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบใส่ใจ รองลงมา การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบตามใจ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบควบคุม และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบเพิกเฉยตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในภาคกลางโดยจำแนกตามเพศและจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า 2.1) การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทย จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงมีการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2.2) การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย ผู้ปกครอง

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study of Thai way of life child rearing, and 2) to compare Thai way of life child rearing in the central region which classified by gender, educational level and occupation. The sample group in this research was 420 people. The instrument in this research was a questionnaire for Thai way of life child rearing by analyzing the average standard deviation Content analysis T-test and F-test with one-way analysis of variance.

The research found that: 1) The Child rearing in accordance with the Thai way of life of the parents in general was at a moderate level ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.19). When considering each aspect, it was found that the highest mean was parenting. Early childhood education according to the Thai way of life in care-oriented style, followed by primary-care children in the Thai way of life in a care-based style. Parenting of young children in accordance with Thai ways of life in controlled parenting and parenting of young children in accordance with Thai ways of life in neglected parenting, respectively. 2) The result of comparing the parents' Thai way of life child rearing in the central region which was classified by gender and educational levels found that 2.1) Parents' Thai way of life child rearing according to Thai way of life weren't different between male and female parents. 2.2) Parents' Thai way of life child rearing according to Thai way of life weren't different between educational levels.

Keywords

Thai Way of Life Child Rearing, Parents

ความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระบรมราโชวาท พระราชทานในโอกาสปีเด็กสากลวันที่ 1 มกราคม 2522 ความดังนี้

“...เด็ก เป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณงามความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญา ฉลาดแจ่มใสในเหตุผล...”

การอบรมเลี้ยงดูสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ดังที่ลาวัณย์ โชตามระ (Chotamra, 2016) ได้กล่าวถึงในหนังสือ “สี่เจ้าฟ้า” กล่าวไว้ว่า “เมื่อเสด็จกลับจากโรงเรียนแล้วก่อนจะเสด็จเข้าบรรทมตอนหัวค่ำ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพ

ยวรางกูร จะต้องเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเพื่อรับพระบรมราโชวาทและทรงสวดมนต์ก่อน” ทรงอนุญาตให้ทูลกระหม่อมทูลพระองค์ทอดพระเนตรโทรทัศน์ได้เฉพาะวันหยุดเรียน และถ้าบรรทมน้อยกว่า 9 ชั่วโมง จะไม่ได้ทอดพระเนตร เช่น คืนวันพฤหัสบดี หรือวันเสาร์ตอนเย็นจะต้องบรรทมเร็วมาก และเวลาดูโทรทัศน์ ต้องไม่ใช้การนั่งดูเฉย ๆ ในพระหัตถ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าทุกพระองค์จะต้องมีสมุด ดินสอ ดินน้ำมัน หรืองานเล็ก ๆ ไต่ ๆ ใกล้พระหัตถ์เสมอ เพราะโปรดให้ทรงขยัน ไม่ให้เกียจคร้านนั่งเฉย โปรดให้ทรงหางานทำไว้เสมอแม้จะเป็นงานเล็กน้อยก็ตาม ในตอนเช้าวันเสาร์และวันอาทิตย์นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชประสงค์ให้ทูลกระหม่อมทูลพระองค์เสด็จออกกลางแจ้งเพื่อให้ได้รับอากาศและแสงแดดให้มากที่สุด และให้ออกพระกำลัง เช่น ทรงฟุตบอลหรือว่ายน้ำจนถึงเวลาเสวย ถ้าเป็นวันว่าง ไม่มีแขกพิเศษมาเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ์ บดินทรเทพยวรางกูรฯ และทูลกระหม่อมฟ้าหญิงอุบลรัตนฯ ก็จะได้ทรงร่วมเสวย พระกระยาหารกลางวัน กับทูลกระหม่อมพ่อและสมเด็จพระแม่” จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ การอบรมเลี้ยงดูในหนังสือ “สี่เจ้าฟ้า” ทรงให้ความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูทั้งกิจวัตรประจำวัน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการและศักยภาพของเด็กปฐมวัยที่เป็นรากฐานของการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่สมบูรณ์ในอนาคต ดังที่ (Bandura, 1986) กล่าวว่า การเลียนแบบจากตัวแบบ (Model) จะสามารถถ่ายทอดความคิด การแสดงออก และการเรียนรู้ทางสังคม โดยสามารถเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว หากผู้สังเกตพฤติกรรมมีความพึงประสงค์ต่อพฤติกรรมที่สังเกตส่งผลต่อการเลียนแบบมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดการเลียนแบบซ้ำ ๆ จนเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมที่ถาวรในที่สุดซึ่งการเรียนรู้จากการเลียนแบบจากตัวแบบ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ปฏิกริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ และความน่าเชื่อถือของตัวแบบ จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญ เป็นกระบวนการที่หล่อหลอมพฤติกรรมตั้งแต่วัยเด็กจนเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ สอดคล้องกับคำกล่าวโบราณที่ว่า “รักวัวให้ผูก...รักลูกให้ตี” จะเห็นได้ว่า การเลียนแบบจากตัวแบบนั้น สามารถถ่ายทอดลงสู่พฤติกรรมและความคิด ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เลียนแบบได้ โดยพันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์ (Sukkrarerk, 2007) กล่าวไว้ว่า “รักวัวให้ผูก หมายถึงต้องผูกสัมพันธ์ และรักลูกให้ตี แปลว่า ต้องตีสนิทกับเขา ไม่ใช่ต้องใช้มือหรือไม้ตีเนื้อหนังให้ต้องเจ็บตัวหรือเจ็บใจ ธรรมชาติของมนุษย์เราทุกคน คือ ใครก็ตามที่เราอยู่ใกล้แล้วมีความสุขสบายใจหรือสนุกสนาน นั่นคือคนที่เราอยากอยู่ด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าพ่อแม่เป็นแหล่งกำเนิดความสุขของลูก ลูกจะไม่ติดเพื่อนหรือแฟนที่ทำให้ลูกมีความสุขมากกว่าเวลาอยู่บ้าน เครื่องมือที่เราใช้ในการสร้างความสุขหรือทุกข์ให้แก่คนรอบข้าง คือ การสื่อสาร” เป็นสิ่งที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรให้ความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจแต่ไม่กดดันหรือบังคับลูก เลี้ยงดูด้วยความรักให้ลูกมีความสุขเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดพ่อแม่

ผู้ปกครองจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ดังที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (Ministry of Education, 2017) กล่าวว่า

“การจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งพัฒนาเด็กบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา หรือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและการพัฒนาเด็กแต่ละคนตามวัยครบทุก ด้านของพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หมายถึงรวมถึงการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรักความ อบอุ่น ความเอื้ออาทร การดูแลสุขภาพ โภชนาการและ ความปลอดภัย และ การอบรมกล่อมเกลาให้ เด็กมีจิตใจดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม และมีทักษะชีวิต การมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อเด็ก การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก และการปฏิบัติตนของผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กที่มุ่งตอบสนอง ความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก โดยมุ่งให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี อารมณ์ แจ่มใส มีความประพฤติดี มีวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูที่มี ผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก คือ การที่ผู้ใหญ่ที่แวดล้อมเด็กให้ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับความ คิดเห็นของเด็ก การใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทาง อารมณ์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ใช้การสร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมบ่มนิสัย ซึ่งจะ ช่วยให้เด็กเติบโต ขึ้นเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายชีวิต มีวินัยในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น สามารถ จัดการกับความเครียดและปัญหาต่าง ๆ ได้ การอบรมเลี้ยงดู จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบคลุม และสถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่าง สอดคล้องต่อเนื่องกัน” (Ministry of Education, 2017) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาท ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ว่า รัฐมีหน้าที่ ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและ ความสามารถของแต่ละบุคคล ตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพ เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้และ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดาจนถึงสิ้นชีวิต การเตรียมความพร้อม พ่อแม่เมื่อตั้งครรภ์การเลี้ยงดูเด็ก ตั้งแต่แรกคลอดจนเข้าสู่ระบบการศึกษา ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองนั้นมี หลากหลายแบบตามบริบทของสังคมนั้นโดยสังคมและวัฒนธรรมไทยก็มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถี ชีวิตไทย เป็นลักษณะวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เลี้ยงดูเด็ก ดูแลเด็ก อบรม สั่งสอนเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อม สื่อ กิจกรรมต่าง การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก รวมทั้งการปฏิบัติตัวของผู้ดูแลหรือผู้เลี้ยงดูเด็กตามความคิด ความเชื่อ ตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบวัฒนธรรมไทย (Athawirat, et al., 1991) มีการอบรมเลี้ยงดู เด็กตามวิถีชีวิตไทย ได้แก่ การให้อิสระเชิงควบคุม การควบคุมเชิงละเลย การยอมรับแบบไม่ แสดงออก การเป็นแบบอย่างการให้เด็กสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและร่วมสถานการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้ ตามธรรมชาติ การใช้พฤติกรรมทางวาจาอย่างมากและแสดงเหตุผลน้อย การใช้อำนาจในการอบรม เลี้ยงดู การไม่คงเส้นคงวา การมีผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กหลายคน และการตอบสนองของพ่อแม่เปลี่ยนแปลง ไปตามวัย วุฒิภาวะ และเพศของเด็ก จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ตามที่ Rak Vigai (1997) กล่าวว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี ตามหน้าที่ของพ่อแม่และผู้ปกครองที่ดั้นนั้น นอกจากจะให้การอบรมเลี้ยงดูแล้วต้องให้ทั้งความรัก ความเอาใจใส่ จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทั้งร่างกาย

อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เติบโตและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงของสังคมสามารถ
แก้ปัญหาต่าง ๆ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย
ของผู้ปกครองในกรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง เนื่องจากเขตพื้นที่ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีบริบทความ
หลากหลายของเชื้อชาติ การศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงเป็นเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยสนใจเพื่อศึกษา
แนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย นำไปสู่การให้ความรู้ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยง
ดูเด็กเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงความเชื่อค่านิยมและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในกรณีศึกษาเขตพื้นที่
ภาคกลางเป็นอย่างไร
2. ผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลางมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย จำแนกตาม
เพศและระดับการศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่
ภาคกลาง โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประกอบด้วย
21 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 313,450 คน (Office of the Basic Education Commission, 2018)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาในโรงเรียน
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประกอบด้วย
21 จังหวัด โดยตามการแบ่งภูมิภาคทางภูมิศาสตร์ ผู้ปกครองจำนวนทั้งสิ้น 313,450 คน โดยใช้สูตร
ของ Yamane (1973 cited in Kaemkate, 2008) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนประชากร ที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% แต่เนื่องจากการวิจัย ครั้งนี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามใน
การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อเพิ่มความมั่นใจในเรื่องของอัตราการ
ตอบกลับของแบบสอบถาม ที่กำหนดค่าที่ยอมรับได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (Kaemkate, 2008) ผู้วิจัย
จึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 420 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random
sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก โดยผู้วิจัยจับสลากได้ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาโรงเรียน
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ในภาคกลาง ได้จังหวัดละ 20 คน
รวมทั้งสิ้น 398 คน เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาโรงเรียนที่สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ประกอบด้วย 21 จังหวัด ประกอบด้วย

พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นครนายก ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

2. เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย ครอบคลุมประเด็น 4 แบบ จำนวนทั้งสิ้น 48 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ การเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบที่ 1 แบบเอาใจใส่ จำนวน 12 ข้อ การเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบที่ 2 แบบควบคุมจำนวน 12 ข้อ การเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบที่ 3 แบบตามใจ จำนวน 12 ข้อ และการเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบที่ 4 แบบเพิกเฉย จำนวน 12 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีรายละเอียดและวิธีดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content expert) จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้ภาษา ซึ่งผู้วิจัยนำผลที่ได้มาคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8-1.0 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหา มาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีคุณภาพมากขึ้น ก่อนนำไปทดลองนำร่องทดลองใช้กับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ในภาคกลาง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการข้อมูลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่สอง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการข้อมูลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่สาม ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในภาคกลาง โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน สถิติ t-test for independent Sample และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง : กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.00 และส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 49.10

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง : กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง

2.1. ผลการศึกษาข้อมูลภาพรวมของค่าเฉลี่ยคะแนนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลภาพรวมของค่าเฉลี่ยคะแนนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง

ประเด็น	การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจ	2.65	0.24	มาก
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบการควบคุม	1.89	0.33	ปานกลาง
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	2.11	0.29	ปานกลาง
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉย	1.82	0.28	ปานกลาง
รวม	2.12	0.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมของค่าเฉลี่ยคะแนนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$, S.D.= 0.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบใส่ใจอยู่ในระดับมาก มี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.24) โดยรองลงมา การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบตามใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.29) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.33) และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบเพิกเฉยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.82$, S.D.= 0.28) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในภาคกลาง โดยจำแนกเพศ และ ระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ มีดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำแนกตามเพศ

การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครอง	เพศ	n (385 คน)	\bar{X}	S.D.	t	p
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจ	ชาย	54	2.57	0.25	-2.64*	0.01
	หญิง	331	2.66	0.23		
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	ชาย	54	1.90	0.38	0.17	0.88
	หญิง	331	1.89	0.32		
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ	ชาย	54	2.15	0.33	0.96	0.39
	หญิง	331	2.10	0.28		
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉย	ชาย	54	1.86	0.27	1.11	0.27
	หญิง	331	1.82	0.28		
รวม	ชาย	54	2.12	0.23	0.02	0.98
	หญิง	331	2.12	0.18		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีอิสระจากกัน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองเพศหญิงมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	P	ผลการทดสอบรายคู่
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.73	2	1.37	27.63*	0.00	พบคู่ที่มีความแตกต่าง 2 คู่ คือ ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา > ประถมศึกษาและระดับอุดมศึกษา > มัธยมศึกษา
	ภายในกลุ่ม	18.87	382	0.05			
	รวม	21.60	384				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 2.30, df1 = 2, df2 = 382, P = .10 ทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe							
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	1.37	2	0.68	6.57*	0.02	พบคู่ที่มีความแตกต่าง 1 คู่ คือ ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา > อุดมศึกษา
	ภายในกลุ่ม	39.71	382	0.10			
	รวม	41.08	384				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 33.50, df1 = 2, df2 = 382, P = .00 ทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3							

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	P	ผลการทดสอบรายคู่
ด้านการอบรม เลี้ยงดูแบบ ตามใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.13	0.88	ไม่มีความแตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	30.74	382	0.08			
	รวม	30.76	384				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.81, df1 = 2, df2 = 382, P = .44							
ด้านการอบรม เลี้ยงดูแบบ เพิกเฉย	ระหว่างกลุ่ม	2.22	2	1.11	15.16*	0.00	พบคู่ที่มีความแตกต่าง 2 คู่ คือ ผู้ปกครองที่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา> อุดมศึกษา และ ระดับ มัธยมศึกษา>อุดมศึกษา
	ภายในกลุ่ม	27.92	382	0.07			
	รวม	30.14	384				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 17.21, df1 = 2, df2 = 382, P = .00 ทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3							
ภาพรวม 4 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.05	1.3	0.27	ไม่มีความแตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	13.82	382	0.03			
	รวม	13.91	384				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 17.21, df1 = 2, df2 = 382, P = .00							

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยสถิติทดสอบเอฟ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย ไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยในการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่างกันจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และ 2) ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Dunnett T3 ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่างกันจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่จบ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉย พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Dunnett T3 ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่างกันจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และ 2) ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับมัธยมจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองกรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

2.1 ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.00 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.10 และมีอาชีพค้าขาย/ประกอบกิจการส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.40 โดยผลภาพรวมของค่าเฉลี่ยคะแนนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองในภาคกลาง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.12 และ S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบใส่ใจอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ (\bar{X} = 2.65 และ S.D. = 0.24) รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบตามใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ (\bar{X} = 2.11 และ S.D. = 0.29) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง คือ (\bar{X} = 1.89 และ S.D. = 0.33) และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยด้านการเลี้ยงดูแบบเพิกเฉยอยู่ในระดับปานกลาง คือ (\bar{X} = 1.82 และ S.D. = 0.28) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ Center & Center (1992) กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดต่อชีวิตของเด็ก ความรักและความอบอุ่นจากผู้ปกครองเป็นความต้องการของเด็กทุกคน ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการ เจริญเติบโตและการเรียนรู้ของเด็ก Pestalozzi ได้กล่าวถึง ความสำคัญของพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า ความรัก ของพ่อแม่เป็นพลังสำคัญในการเจริญเติบโตของเด็ก ความรักที่ประกอบด้วย เหตุผลและความมุ่งมั่นที่จะปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้แก่เด็กเป็นบรรยากาศที่ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างแท้จริง ความรักที่บริสุทธิ์และความสัมพันธ์ที่อบอุ่น กลมเกลียวกันในครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับเด็กในการพัฒนาความคิด ความรู้สึก ซึ่งเป็นรากฐานของชีวิตที่สมบูรณ์ มั่นคง

2.2 การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใส่ใจ การอบรมเลี้ยงดูจะใช้เหตุผลและการอบรมเลี้ยงดูจะสอนในทางที่ถูกต้องมีเหตุผล เข้าใจพัฒนาการของเด็ก โดยการสอนจะไม่ใช้อารมณ์คุกคาม มีเทคโนโลยีเข้ามาเสริมในการอบรมเลี้ยงดู การแสดงความรักในหลายรูปแบบ การสอนลูกในรูปแบบต่าง ๆ สอนให้เด็กมีเหตุผล ให้ความรักความอบอุ่นด้วยการกอด การสัมผัส คำชม ดูแลด้วยความใส่ใจ ผู้ปกครองมีแนวทางการสอนลูกที่เปิดโอกาสให้ลูกได้คิดได้แสดงออก มีการเจรจาใช้เหตุผล พร้อมรับฟังเหตุผลของลูก เปิดโอกาสให้ลูกได้แสดงความรัก

คิดเห็น ซึ่งจะทำให้เด็กมีทักษะชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้อง Baumrind (1967) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการ ตามวุฒิภาวะของเด็ก โดยที่บิดามารดาจะอนุญาต ให้เด็กมีอิสระตามควรแก่วุฒิภาวะ แต่ในขณะ เดียวกันบิดามารดาจะกำหนดขอบเขตพฤติกรรม ของเด็ก และกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตาม แนวทางที่บิดามารดากำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ถึงแม้ บิดามารดาจะมีการเรียกร้องสูง แต่ในขณะเดียวกัน ก็ให้ความรักความอบอุ่นและใส่ใจต่อเด็ก เปิด โอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากเด็ก และสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว

2.3 การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การอบรมเลี้ยงดูจะควบคุมทั้งพฤติกรรมและจิตใจของเด็ก จึงจะมีการสร้างกติกาในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก และผู้ปกครองมักใช้เหตุผลของตนเองในการตัดสินใจทุกครั้ง และมักบังคับเด็กให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็ก ผู้ปกครองคิดว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมลูกได้ทุกเรื่องเพื่อให้ลูกทำตามที่ผู้ปกครองต้องการ และผู้ปกครองจะไม่เปิดใจรับฟังเหตุผลจากเด็ก จนเด็กเกิดความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าทำ กลัวทำไปแล้วทำผิดเพราะเด็กได้รับแต่คำสั่งจากผู้ปกครองแล้วทำตามเท่านั้น ยิ่งเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันมีส่วนสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองจึงต้องเลี้ยงดูแบบควบคุมพฤติกรรมให้กับเด็ก สร้างกติกา ข้อตกลง เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยผู้ปกครองควรเบี่ยงเบนการให้เด็กได้เล่นโทรศัพท์ด้วยการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เด็กให้ความสนใจร่วมกันกับเด็กจะช่วยลดพฤติกรรมทดแทนการควบคุมพฤติกรรมที่จะสร้างความกดดันให้กับเด็ก และควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างกติกา ข้อตกลงด้วย สอดคล้อง Erikson (1978) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กเป็นวัยที่สำคัญ และพร้อมเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวหาประสบการณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กดี เด็กจะมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองในทางตรงกันข้ามหากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมไม่ดี ไม่เอื้อหรือส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะกลายเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองแก่เด็ก ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้เป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.4 การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ครอบครัวก็เลี้ยงแบบตามใจ จะตอบสนองตามความสนใจของเด็ก เพราะเด็กเป็นแก้วตาดวงใจของผู้ปกครอง และมีอยู่คนเดียว และเป็นการชดเชยเรื่องราวในอดีตที่ผู้ปกครองไม่เคยได้รับ เมื่อถึงเวลาที่มีความพร้อมจึงตอบสนองให้เด็กเพื่อเด็กจะได้ไม่รู้สึกละเลย โดยการลงโทษเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็น คำพูด การตี เพราะจะทำให้เด็กกดดัน และลดความรักที่มีต่อผู้ปกครอง ดังนั้นผู้ปกครองควรอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างคงเส้นคงวาของการอบรมเลี้ยงดู เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กในการเลียนแบบพฤติกรรม และการอบรมเลี้ยงดูควรมีแนวทางเดียวกันทั้งครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ไม่ใช่พ่อแม่เลี้ยงวิธีหนึ่ง ปู่ย่าตายายอบรมเลี้ยงดูอีกวิธีหนึ่ง จะทำให้เด็กเกิดความสับสนในการแสดงพฤติกรรมได้ และผู้ปกครองไม่ควรตามใจให้เด็กเล่นโทรศัพท์เพื่อให้เด็กสงบนิ่ง แต่ผู้ปกครองควรเบี่ยงเบนการให้เด็กได้เล่นโทรศัพท์ด้วยการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เด็กให้ความสนใจร่วมกันกับเด็ก สอดคล้องอัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1986) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเลียนแบบตัว

แบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกลงโทษมีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็ก ได้แก่ อายุ หรือ สถานภาพทางสังคม โดยการเลียนแบบจากตัวแบบ จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงเกิดขึ้น

2.5 การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเพิกเฉย ซึ่งสถานะของครอบครัวต้องทำงานหาเช้ากินค่ำ จึงต้องฝากลูกไว้กับญาติพี่น้อง ปู่ย่า ตายาย และคุณครูที่โรงเรียน บางครั้งพ่อแม่มองว่าการตีเด็กไม่ใช่การแก้ปัญหาทุกอย่าง แต่ญาติหรือผู้ที่เลี้ยงดูคิดต่างอาจทำให้เด็กเกิดความสับสน และส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยผู้ปกครองมักให้เด็กใช้เวลาไปกับโทรศัพท์มือถือมากกว่าเพราะช่วยให้เด็กสงบนิ่งไม่ซุกซน รวมถึงการผลักระการอบรมเลี้ยงดูลูกไปในทางครูหรือโรงเรียนเป็นผู้การอบรมเลี้ยงดูเด็กแทน เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ในการหาเลี้ยงครอบครัว มีปัญหาชีวิต จึงต้องดำเนินชีวิตเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง สอดคล้องกับ Maccoby & Martin (1986 cited in Bee, 1995) ได้กล่าวไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผล เชิงลบต่อพัฒนาการเด็กได้มากที่สุด มักส่งผลให้ เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ขาดทักษะทางสังคม ไม่มีเพื่อนและลมเหลวในการเรียน ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูสำคัญที่สุด คือ ความรัก แต่ความรักต้องไปคู่กับกฎเกณฑ์ ภาษาอังกฤษคือ love กับ law ต้องไปคู่กัน (Chareonasilp, 2017) เพราะถ้ารักอย่างเดียวมักนำไปสู่ความรักที่ผิดตามใจมากจนทำให้เสียเด็ก แต่ถ้ามีกฎเกณฑ์โดยปราศจากรักมักจะนำไปสู่เผด็จการ อันนำไปสู่การเก็บกดของเด็ก ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ต่อไปพ่อแม่ปรองดอง ครอบครัวเปรียบเสมือนประเทศ พ่อแม่เปรียบเสมือนรัฐบาลที่ปกครองประเทศ รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลผสมใหญ่สองพรรค คือ พรรคพ่อ พรรคแม่ ซึ่งรัฐบาลผสมที่ดีต้องมีเอกภาพพ่อแม่ ไม่ทะเลาะกัน ไม่แตกแยก ประเทศชาติพัง ครอบครัวก็เช่นกันพ่อแม่ควรทำความเข้าใจกันให้ดีในการทะเลาะเบาะแว้งที่ว่าไม่จำเป็นต้องใช้กำลังกัน การมีสงครามเย็นในบ้านก็เป็นอันตรายเช่นกัน การที่ครอบครัวไม่สงบจะรบกวนการฝึกวินัยของลูก ความอบอุ่นในบ้านก็เสีย ความภูมิใจในตนเองของเด็กก็จะไม่ดี รวมทั้งเป็นตัวอย่างไม่ดีสำหรับเด็กในการแก้ปัญหาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

เนื่องจากการวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยของผู้ปกครองกรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง ผู้นำไปใช้ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ผู้ปกครองควรศึกษาหลักการ แนวคิดในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยรวมถึงพัฒนาการของเด็กเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดู
2. ผู้ปกครองควรให้ความตระหนักถึงการนำแนวทางหรือการอบรมเลี้ยงดูในด้านต่าง ๆ ส่งผลอย่างไรต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. ผู้ปกครองสามารถนำแนวทางไปปรับใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและบริบทรอบตัวเด็กในแต่ละท้องถิ่นและแต่ละภูมิภาค

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปจัดอบรมให้กับผู้ปกครองที่มีความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. ควรมีการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเสนอแนะแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้ครอบคลุมทุกบริบทในท้องถิ่น
3. ควรมีร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและความสะดวกในการเก็บข้อมูลเชิงลึกต่อไป

References

- Athawirat, S. et al. (1991). *kān 'oprom liāngdū dek tām withī chiwit Thai* [Parenting children according to Thai way of life]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs: Prentice–Hall.
- Baumrind, D. (1971). Current Patterns of Parental Authority. *Developmental Psychology Monographs*. 4, 1-103.
- Bee, H. (1995). *The growing child*. New York: Harpa Collin Publishing. p.244, 37335.
- Canter, L. & Center, M. (1992). *Lee Canter's Assertive Discipline: Positive Behavior Management for Today's Classroom*. United Kingdom.
- Chareonasilp, T. (2017). *phæñ patibatkān kān khapkhluān čhut nēn choēng nayōbāi ratthamontrī wākān krasūāng suksāthikan* [Action plan for driving the focus on policy Minister of Education]. Retrieves from <https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail>.
- Chotamra, L. (2016). *sī čhaofā* [Si Chao Fah]. Bangkok: Kantana.
- Erikson, E. H. (1978). *Experience in Science for Young Children*. New York: A Division of Litton Educational Publishing.
- Freud, S. (1856-1939). *Group Psychology and the Analysis of the Ego Sigmund Freud*. New York: Bantam Books.
- Kaemkate, W. (2008). *withī wittayākān wičhai thāng phruttkam sātra* [Behavioral Science Research Methodology]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Ministry of Education. (2017). *khūmū laksūt kānsuksā pathommawai Phutthasakkarāt 2560* [Course Guide Early Childhood Education 2017]. Bangkok: Kurusapa Ladprao.

- Office of the Basic Education Commission. (2018). **sathān̄ suksā̄ nai sangkat khēt̄ phūnthī̄ kānsuksā̄ nakngān̄ khana kammakān̄ kānsuksā̄ naphūn̄ thān̄** [Educational institutions under educational service areas Office of the Basic Education Commission]. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Rakvigai, W. (1997). **kān̄ ‘oprom̄ liāngdū̄ dek pathommawai** [Parenting young children]. Bangkok: Ton Aor Grammy.
- Sukkrarerk, P. (2007). **kān̄ ‘oprom̄ liāngdū̄ dek** [Parenting of children]. Bangkok: Future Publishing.